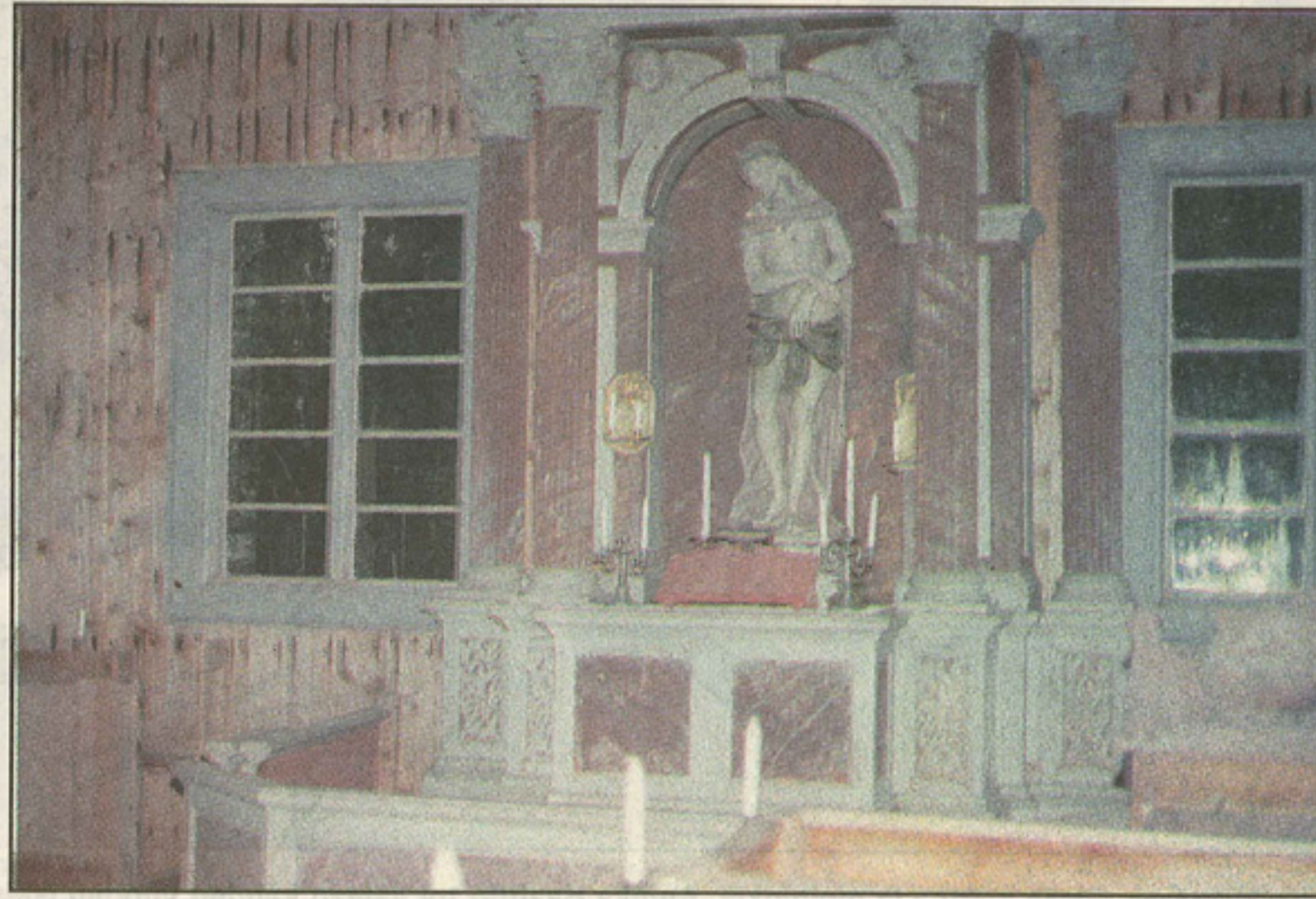

OMA KIRKKO KULLAN KALLIS

Ruukinpatruuna Robert Bremerin hyvin säilynyt luuranko lepää rauhassa omassa mausoleumissaan Teijon hautausmaalla Perniössä. Kävelymatkan päässä, kylän korkeimmalla mäellä kohoaa Bremerin rakennuttama kirkko.

Se tehtiin kiitokseksi siitä, ettei vedenpaisumusta ja maailmanloppua tullutkaan, kuten Robert- herra oli ennustanut. Vuonna 1830 vihitty Teijon kirkko on koko elinaikansa ollut yksityisomistuksessa. Nyt kirkko kalmistoineen kuuluu Meri-Teijo Oy:lle, joka kuitenkin haluaa luopua kukkarolle käyvästä pyhätöstä.

Kosken alttarikonaisuus on Ruotsista Forsmarkin kirkosta.

Mariana von Limburg Stirum ei voi edes ajatella kotikirkkonsa myymistä. Sen hoitaminen jälkipolvia varten on ehdoton velvollisuus.

Meri-Teijo on vuosikaudet turhaan tarjonut rakennusta Suomen evankelisuterilaiselle kirkolle piispainkokousta myöten. Muutkaan hengelliset yhteisöt eivät toislaiseksi ole olleet siitä kovin kiinnostuneita. Muun muassa Valamon luostarin isä Ambrosiuksen sihteeri välitti Perniöön kohteliaan, mutta lyhytsanaisen torjuvan viestin.

- Kirkko on nyt toden teolla myynnissä, mutta olemme silti vältäneet kovin julkista kaupankäyntiä. Kirkkoa ei sentään myydä kuin mitä tahansa rakennusta, sanoo Meri-Teijo Oy:n tekninen johtaja Mikko Koskinen.

Kiinnostuneita ostajaehdokkaikakin on ilmaantunut, mutta tositoimiin ei vielä ole päästy. Rakennuksen hintakaan ei ole täsmentynyt, mutta yksi lähtökohta on 3,4 miljoonan markan palovakuutus.

Muslimien moskeijaksi?

Meri-Teijo tarjoaa itämaisia vaikutteita henkivää kirkkooaan ennen kaikkea hengellisille yhteisöille.

- Mormoneita on mietitty ja muslimien moskeijaksi rakennus sopisi oikein hyvin. Heillähän on jo moskeijahankkeita vireillä muualla maassa ja tällä seudulla muslimi-meita on varsin paljon, arvelee Koskinen.

Hän sanoo suoraan, että ellei arvoraakennukselle löydy hengellistä käyttöä, ruvetaan ennakkoluulottomasti harkitsemaan maallisempia tarpeita.

- Näin ei enää voi jatkua. Olemme olleet 12 vuotta aktiivisia evankelisuterilaiseen kirkkoon päin eikä mitään ole tapahtunut.

Mikko Koskinen kertoo omista vuosien takaisista Skotlannin kokemuksistaan, jolloin hän voimaili punttisaliksi muutetussa kirkossa ja juhli toisessa, jossa pitivät majaa publi ja yökerho. Siellä kukaan ei kummeksunut kirkon muodonmuutosta.

- Kirkkohallituksen arkkitehdin Eero Raatikaisen mukaan Suomessa on alle kymmenen yksityistä kirkkoa. Perniö on ainutlaatuinen, koska Teijon kirkon lisäksi kunnassa toimii myös Kosken kartanon kirkko.

- Yksityiset kirkot ovat rakentuneet joko ruukkiyhteisöihin tai myöhemmin paperitehtaiden ympäristöön. Ne ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita ja sitä paitsi huolella ja hyvin tehtyjä, kuten Teijon kirkkokin, sanoo Raatikainen.

Teijon kirkkoa arkkitehti kuvaa erittäin kauniiksi ja samalla hätkähdyttäväksi. Japanilaishenkisessä kirkossa näkyvät Itä-Intian kauppakompanian henkiset tuliais-

Kirkkohallitus ei aio ostaa

Eero Raatikaisen mielestä kulttuurihistoriallisesti ja hengellisesti merkittävän kansallisuusomaisuuden vaalimisen ei pidä olla yksityisen ihmisen tai yhtiön harteilla.

- Henkilökohtainen eettinen vakau-

mukseni on, että yksityisten kirkkojen omistajien tulisi saada tukea juokseviin kuluihin. Pääomaodotuksia kirkkoihin sen sijaan voi asettaa yhtä vähän kuin Kolin maisemiin.

Myös kirkkohallitus meni vakavaksi kuultuaan Meri-Teijon myyntihankkeista. Pitkän pohdinnan jälkeen päädyttiin siihen, ettei Teijon kirkolla kuitenkaan ole sellaista kokonaiskirkollista käyttöä, että se voitaisiin ostaa yhteisellä rahalla.

Perinteet velvoittavat

Kosken kartanon emäntä Mariana von Limburg Stirum ei ole koskaan osannut ajatella, että pihapiirissä sijaitseva kirkko olisi kapitaalia ja hän itse kirkon omistaja. Niinpä ajatuskin 1700-luvulla

Kosken kirkkoa on korjattu viime vuosina museoviraston avustusten turvin. Koruton pyhäkkö on saanut muun muassa uuden peltikaton ja lämmityksen.

- Ehkä tämä sukupolvi on nyt tehnyt velvollisuutensa kirkon ulkokuoren hyväksi, mutta sisällä odottavat uudet tehtävät.

Kirkon seinällä on muun muassa 1600-luvulla Turusta tuotettu alttaritaulu, joka pitäisi kunnostaa. Myös vanhat arvokkaat papinpuvut odottavat korjausta.

Yhteiskunnallakin on vastuunsa

Meri-Teijon ammattijohtaja ja Kosken kartanon emäntä ovat yhtä mieltä siitä, että yhteiskunnan velvollisuus on tukea rahallisesti kirkkojen ylläpitoa. Heidän mielestään ei ole kohtuullista, että kulttuurihistoriallisesti tärkeiden rakennusten hoitokulut kuluttavat vain yksityisten kukkaroita, varsinkin kun verotuskaan ei ota huomioon tällaisia kustannuksia.

Mikko Koskinen arvioi, että pelkät Teijon kirkon ylläpitokulut ovat vuosittain 50 000 - 100 000 markkaa.

- Kirkkoa on pakko lämmittää siellä olevien arvoesineiden takia ja ulkovalaistuksen on välttämätön. Olisihan se noloa, jos kylän arvoraakennus olisi pimeänä.

Kellot soivat kyläläisille

Teijon ja Kosken kyläläisille kirkot ovat tärkeitä. Kirkoissa on jumalanpalveluksia harvakseltaan, joten ne ovat isoja tapahtumia, varsinkin jouluna. Teijon kirkko-maalle kätketään vielä silloin tällöin tuhkaurnakin, sillä vanhimmat kyläläiset pääsevät puolisoidensa viereen. Kosken kirkon kellot taas soivat aina, kun joku kyläläinen on kuollut, asuipa hän sitten missä päin maailmaa tahansa. Sielunkellot kumartavat joka tapauksessa ja niitä soittaa tarvittaessa kartanon emäntä.

PÄIVI PALM

TURUN SANOMAT